

Universitat de Girona

Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales

Llicenciatura Administració i Direcció d'Empreses

Curs 2001-2002

assignatura optativa

6 crèdits

Departament de

Campus de Montilivi

17071 Girona

fax +34 972 41 80 32

narcis.mir@udg.es

PROGRAMA d'INSTITUCIONS DE LA UE I POLITIQUES COMUNITÀRIES

Professors: narcis mir i sala

Objectius:

L'objectiu fonamental de l'assignatura és proporcionar als alumnes les eines conceptuais i metodològiques essencials que els permetin conèixer, entendre i valorar les característiques i el funcionament de la Unió Europea, de les principals accions i polítiques que porta a terme i, més en general, del paper que desenvolupa dintre del procés històric de la integració europea.

Programa teòric:

BLOC I: DINÀMICA HISTÒRICA I TEORIA DE LA INTEGRACIÓ EUROPEA

Tema 1. La idea d'Europa i els diferents intents d'unitat europea al llarg de la història.

Tema 2. Principals perspectives teòriques en l'anàlisi de la integració europea.

BLOC 2: FORMACIÓ I EVOLUCIÓ DE LA UNIÓ EUROPEA

Tema 3. La creació de les Comunitats Europees. La Declaració de Robert Schuman. Els Tractats originaris. L'Acta Única Europea. El Tractat de Maastricht. El Tractat d'Amsterdam. El Tractat de Niça.

Tema 4. Els Estats membres de la Unió Europea.

De l'Europa dels sis a l'Europa dels quinze. Condicions necessàries per a l'adhesió. El procediment d'adhesió. Perspectives d'ampliació. Models i escenaris sobre el futur del model d'integració europea.

Tema 5. Objectius i finalitats en el procés de construcció europea. Objectius de la Unió Europea. Objectius de la Comunitat Europea. Integració econòmica. La Unió Econòmica i Monetària, l'euro i la política macroeconòmica de la UE. El procés cap a la Unió Política. La cooperació reforçada.

BLOC 3: SISTEMA INSTITUCIONAL, JURÍDIC I FINANCER DE LA UNIÓ EUROPEA

Tema 6. Les institucions. Característiques. La Comissió. El Consell de Ministres. El Parlament Europeu. El Tribunal de Justícia de les Comunitats. El Tribunal de Comptes.

Tema 7. Els òrgans i les agències comunitàries. Característiques de l'estructura orgànica. El Consell Europeu. El Comitè de les Regions. El Comitè Econòmic i Social. El Banc Europeu d'Inversions.

Tema 8. L'ordenament jurídic comunitari (I) Dret Originari. Les fonts del Dret Comunitari. Característiques del Dret Originari. Àmbit d'aplicació. Revisió dels Tractats.

Tema 9. L'ordenament jurídic comunitari (II): Dret Derivat. Els actes obligatoris previstos en l'article 249 (ex 189) del Tractat de la CE: el Reglament, la Directriu i la Decisió. Els actes no obligatoris. Els actes atípics.

Tema 10. Les relacions entre l'ordenament jurídic comunitari i els ordenaments jurídics interns. El principi d'autonomia institucional i procedimental i el deure de col·laboració. El principi de primacia. El principi d'efecte directe. La responsabilitat dels Estats.

Tema 11. El règim financer comunitari. Estructura del pressupost comunitari. El procediment d'adopció del pressupost. El control en l'execució del pressupost.

BLOC 4: POLÍTIQUES COMUNITÀRIES

Tema 12. Nocions fonamentals de l'anàlisi de polítiques públiques. Objectius generals i ordenació de les polítiques comunitàries.

Tema 13. La formació de l'agenda comunitària: el paper dels diferents actors que hi intervenen i la dinàmica del procés de presa de decisions. La implementació de les polítiques comunitàries: xarxes de polítiques, govern multinivell i europeïtzació de les polítiques públiques dels estats.

Tema 14. El mercat interior europeu. Les llibertats econòmiques fonamentals. La política de competència i els ajuts públics. Dret de societats, propietat industrial i intel·lectual.

Tema 15. La política regional. El paper dels fons estructurals comunitaris. Aspectes generals. Aplicació a Catalunya.

Tema 16. Les polítiques sectorials de major incidència en l'activitat i l'entorn empresarials. Altres polítiques comunitàries. La política a favor de les pimes. La participació d'elles empreses en els programes i fons europeus.

Tema 17. Les relacions econòmiques exteriors de la UE. Unió duanera. Política comercial. Tractats amb tercers països. Política de cooperació al desenvolupament.

BLOC 6: INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ SOBRE LA UE

Tema 18. Xarxes d'informació. La UE a Internet. Publicacions de la UE

Programa de pràctiques:

D'acord amb el pla d'estudis es combinaran les classes teòriques amb les classes pràctiques. Al llarg del curs es realitzaran diferents pràctiques directament relacionades amb les explicacions teòriques. Aquestes seran de diversos tipus combinant la lectura d'articles de premsa, a fi de fomentar el debat respecte a l'evolució del procés de construcció europea; el test, adreçat principalment en l'apartat d'institucions; la comparació de diferents textos, en l'àmbit de l'ordenament jurídic comunitari; i la lectura d'articles de doctrina.

La data de les pràctiques es comunicarà als alumnes amb suficient antelació per a la seva preparació

Desenvolupament del programa al llarg del curs:

Els continguts del programa partiran de diferents fonaments teòrics, que s'aniran combinant segons el bloc i el tema de què es tracti. Així, s'acudirà, preferentment, a nocions jurídiques fonamentals de dret comunitari, de teoria de l'organització i la gestió pública, i d'anàlisi de polítiques públiques.

Per altra banda, especialment en el bloc dedicat a polítiques comunitàries, les classes es plantejaran entorn de la discussió de diferents supòsits i casos pràctics vinculats a la implementació d'aquestes polítiques.

Sistema d'avaluació:

Per determinar la nota final de l'assignatura es tindran en compte els següents elements:

- 1.- L'assistència regular a les diferents classes del curs.
- 2.- L'actitud i participació activa en la classe mostrada per l'alumne durant el curs.
- 3.- El resultat d'una prova escrita final sobre la totalitat del programa
- 4.- La realització, optativa, i amb la finalitat de millorar la nota final, d'un treball d'extensió breu sobre alguna de les matèries tractades durant el curs.

Bibliografia bàsica:

* Tractat de la Unió Europea i Tractats Constitutius de les Comunitats Europees, ed. Tecnos, Madrid, 1999.

Tratados de la Unión europea. Textos consolidados. Boletín Oficial del Estado. Madrid 2000

ABELLAN HONRUBIA, V. (dir), PONS RÀFOLS, X.; SAURA ESTAPÀ, J.(coord.): *Nocions bàsiques de Dret Internacional Públic per a les diplomatures de Ciències Empresarials i de Gestió i Administració Pública*, Ed. UB, Barcelona, 1996.

ABELLÁN, V. - VILÀ B. (dir): *Lecciones de Derecho Comunitario Europeo*, Ed..Ariel, 3a ed., Barcelona, 1998.

MOLINA DEL POZO, C.F.: *Manual de Derecho de la Comunidad Europea*, Ed. Trivium,S.A, 3º ed., Madrid, 1997.

ISAAC, Guy. *Manual de derecho comunitario general*. Ed.Ariel, 5ª ed. Barcelona 2000

MORATA , Francesc. *La Unión Europea. Procesos, actores y políticas*. Ariel. Barcelona 1998.

MORATA, Francesc (coord.) *Políticas públicas en la Unión Europea*. Ed.Ariel. Barcelona 2000

PARLAMENT EUROPEU. Fitxes tècniques. <http://europarl.int>. Cal anar a "Referencias" i després a a "Estudios y doc. De referencia"

BORCHARDT, Klaus Dieter. *El ABC del derecho comunitario*. Comissió Europea. Direcció General d'Educació i Cultura. Luxemburg 2000

SUBIRATS, Joan. *Análisis de políticas públicas y eficacia de la Administración*. Ed. Ministerio para las Administraciones publicas. Madrid 1994

BARBÉ, Esther (coord.) *Política exterior europea*. Ed. Ariel. Barcelona 2000

Bibliografía complementària:

- ANDRÉS SÁENZ DE SANTA MARIA, M.P.; GONZÁLEZ VEGA, J. ; FERNÁNDEZ PÉREZ, B. : *Introducción al derecho de la Unión Europea*, Eurolex, Madrid, 1996
- BOULOUIS, Jean : *Droit Institutionnel des Communautés Européennes*, Montchrestien, 4a ed., París, 1993.
- CARTOU, Louis : *L'Union Européenne*, Précis Dalloz, París, 1994.
- HARTLEY, T.C. : *The Foundations of european Community Law*, Claredon Press, 3º de. Oxford, 1994.
- KAPTEYN, P.J. G.- VERLOREN VAN THEMAAT : *Introduction to the law of the European Communities*, Gormey (2a), 1990.
- LOUIS, J.V.: *El ordenamiento jurídico comunitario*, Comisión de 1as Comunidades Europeas, Col. Perspectivas Europeas, OPOCE, 5a ed., Luxemburg, 1993.
- MANGAS MARTIN, A.: *Derecho Comunitario europeo y derecho español*, Tecnos, 2a edició, Madrid, 1987.
- MANGAS MARTIN, A. ; LIÑAN NOGUERAS, D. : *Instituciones y derecho de la Unión Europea*, ed. Mac Graw Hill, Madrid, 1999.
- MUÑOZ MACHADO, S. : *La Unión Europea y las mutaciones del Estado*, Madrid, 1993.